

1703/37660

טי"ו אייר, תשע"ה
4 מאי, 2015

חברות וחברים יקרים,

הנדון: חיוב בדמי ביטוח בגין הכנסות מחברה משפחתית

אני שמח להודיעכם כי לאחר חודשים ארוכים של התדיינות עם המוסד לביטוח לאומי החליט המוסד לביטוח לאומי לקבל במלואה את עמדתנו ולפיה הכנסות החברה המשפחתית המשוויכות ליחיד שומרות על אופיין וככל שמדובר בהכנסות של חברה משפחתית, שאם היו הכנסות היחיד היו פטורות מתשלום דמי ביטוח לאומי, הרי שהכנסות אלו ימשיכו להיות פטורות מתשלום דמי ביטוח לאומי גם כאשר מדובר בהכנסות של החברה המשפחתית.

מצורף למכתבי זה העתק מפנייתנו למוסד לביטוח לאומי והתשובות שקיבלנו בימים אלו.

בתשובת סגן היועץ המשפטי של המוסד לביטוח לאומי נאמר כי החלטת המוסד לביטוח לאומי תהיה בתוקף לגבי שנת המס 2014 ואילך, הגבלה זו הינה בניגוד מפורש לעמדתנו המקצועית, ולפיה זהו הפירוש הנכון של החוק, בעקבות תיקון 103 לפקודת מס הכנסה, ומכאן שאין כל סיבה להגבלה.

בימים הקרובים בכוונתנו לפנות למוסד לביטוח לאומי בבקשה לביטול ההגבלה.

בברכה,

עופר מנירב, רו"ח
יו"ר ועדת המיסים והקשר
עם רשויות המס

לוט:

מכתבנו למוסד לביטוח לאומי מיום 13.07.2014.

תשובת המוסד לביטוח לאומי מיום 22.04.2015.

תשובת המוסד לביטוח לאומי מיום 27.04.2015.



המוסד לביטוח לאומי
הלשכה המשפטית
משרד ראשי

שדרות וייצמן 13 ת.ד. 90009
ירושלים
מיקוד: 91909
טלפון: 02-6463066
פקס: 02-6510010

27 אפריל 2015
ג' אייר תשע"ה

לכבוד:

רו"ח עופר מנירב
יו"ר ועדת המיסים ותקשר עם רשויות המס
רחוב מונטיפיורי 1
בית לשכת רואי החשבון
תל אביב 6129201


א.נ.,

הנדון: חיוב בדמי ביטוח בגין הכנסה מתכרה משפחתית

סימוכין: מכתבנו מתאריך 22.4.2015

בהמשך למכתבנו שבסימוכין ולמען הסר כל ספק נציין שמכתבנו מתייחס אך ורק למצב בו מדובר בהכנסה שאם חיתה מיוחסת ליחיד היתה פטורה מתשלום דמי ביטוח לפי החוק, ולכן אותה הכנסה תהיה פטורה גם לחברה המשפחתית.

בברכה,


סגן תיועץ המשפטי
כרמית נאות, עו"ד

העתק:

מר יגאל בראזני - סמנכ"ל מינהל הביטוח, גבייה וחקירות
מר משה עמית - סגן ראש מינהל ומנהל אגף גבייה מלא שכירים
מר דני זקן - סגן ראש מינהל ומנהל אגף ביטוח ובריאות
רו"ח אורנה צח - יו"ר לשכת הקשר לשכת רואי החשבון והביטוח תל אומי



המוסד לביטוח לאומי
הלשכה המשפטית
משרד ראשי

שדרות וייצמן 13 ת.ד. 90009,
ירושלים
מיקוד: 91909
טלפון: 02-6463066
פקס: 02-6510010

22 אפריל 2015
ג' אייר תשע"ה

לכבוד:

רו"ח עופר מנירב
יו"ר ועדת המיסים והקשר עם רשויות המס
רחוב מונטיפיורי 1
בית לשכת רואי החשבון
תל אביב 6129201

א.ג.,

הנדון: חיוב בדמי ביטוח בגין תכנסה מחברה משפחתית

1. בפתח הדברים ברצוננו להתנצל על העיכוב במתן תשובה לפנייתך.
2. בהמשך לדיונים בנושא שבנדון, אנו מסכימים לקבל את טענותיכם בדבר הפטור מתשלום דמי ביטוח לאומי לגבי הכנסות חברה משפחתית אשר הועברו ליחיד.
3. החלטתנו זו תהיה בתוקף לגבי שנת המס 2014 ואילך.

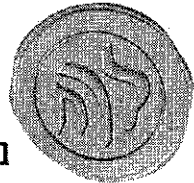
בברכה,

רשמית נאמר, עו"ד
סגן היועץ המשפטי

נסרק

העתק:

מר יגאל בראזני- סמנכ"ל מינהל הביטוח, גבייה ותקירות
מר משה עמית - סגן ראש מינהל ומנהל אגף גבייה מלא שכירים
מר דני זקן - סגן ראש מינהל ומנהל אגף ביטוח ובריאות



1703/35877

ט"ו בתמוז תשע"ד
13 ביולי, 2014

לכבוד
מר יגאל ברזני, רו"ח
סמנכ"ל ביטוח וגביה
רח' ויצמן 13
ירושלים

נכבדי,

הנדון: חיוב בדמי ביטוח בגין הכנסות מחברה משפחתית

לפני למעלה משנה פניתי אליך במכתב בנושא שבנדון, וזאת כפועל יוצא מכך שמפניות של חברים ללשכה התברר לנו כי המוסד לביטוח לאומי מפרש באופן שגוי את תיקון מס' 103 לחוק הביטוח הלאומי, ככל שהדבר נוגע לסעיף 373 א', שהוסף לחוק הביטוח הלאומי בתיקון 103.

במכתבי הבהרתי כי עפ"י סעיף 373 א' לחוק הביטוח הלאומי:

"הפיקה חברה מהחברות המנויות בסעיפים 64 עד 64א' לפקודת מס הכנסה לפי העניין, הכנסה חייבת כהגדרתה בסעיף 1 לפקודת מס הכנסה, בשנת מס פלונית, יראו את ההכנסה האמורה כאילו חולקה בסוף אותה שנת מס לחברי החברה או לבעלי המניות בה, לפי העניין, והכל בהתאם לזכאותם היחסית ברווחי החברה במועד האמור".

מטרת התיקון היתה לשנות את המצב, טרום החקיקה, ולפיו הכנסות מדיבידנדים שמקורן מחברות משפחתיות וחברות בית היו חייבות בדמי ביטוח רק עם חלוקתן בפועל, ולחייב את הכנסות אותן חברות בדמי ביטוח בשנה בה הופקו הכנסות, כפי שהן מחוייבות במס הכנסה, הווח אומר, למנוע את המצב שבו לצרכי מס נחשבו הכנסות אלו כהכנסות היחיד עם הפקתן, בעוד שלצרכי הביטוח הלאומי הן לא היו מחוייבות אלא במועד חלוקתן כדיבידנד.

וכך גם נאמר בדברי ההסבר לתיקון 103:

"סעיפים 64 עד 64א' לפקודת מס הכנסה (להלן – הפקודה) מסדירים את החיוב במס החל על בעליהן של חברות מיוחדות בגין חברות בית, חברות משפחתיות וחברות "שקופות" אשר בהן מיוחסות הכנסות החברה במישרין לאחד או יותר מבעליה.

לפי הוראות הפקודה, **מועד החיוב במס** במקרים אלה הוא שנת המס שבה המיקה החברה את ההכנסה החייבת, ברם, בית הדין הארצי לעבודה קבע בע"ע 1117-01, ברן יוסף נגד המוסד לביטוח לאומי... כי הוראות הסעיפים האמורים אינם חלים לעניין החובה לשלם דמי ביטוח לאומי, בכך נדחה החיוב בתשלום דמי הביטוח הלאומי למועד בלתי ידוע שבו מחלקת החברה את רווחיה בקרב חבריה.

לפיכך, מוצע לקבוע כי הוראות סעיפים 64 עד 64א' לפקודה **לעניין מועד החיוב במס** יחולו גם לגבי **מועד החיוב בתשלום דמי ביטוח לאומי**". (ההדגשות לא במקור – ע.מ.).

דברים ברוח זו נאמרו, על ידי נציגי המוסד לביטוח לאומי, בדיונים בוועדת הכספים של הכנסת, טרם אישור התיקון במליאת הכנסת.

מטרת החקיקה היתה **לשנות את מועד החיוב בתשלום דמי ביטוח לאומי** ולהשוותו למועד החיוב בתשלום מס הכנסה ותו לא.

וכך גם מופיע בחקיקה עצמה עת נאמר בסעיף 373א' "ידאו את ההכנסה האמורה כאילו חולקה בסוף אותה שנת מס".

הווה אומר, השינוי היחידי הוא מועד החיוב כאשר, אין ולא יכול להיות ספק, זקיפת ההכנסה לחייב אינה משנה את אופי וסיווג ההכנסה, אשר נשאר בדיוק כפי שהוא נישום לצרכי פקודת מס הכנסה.

ובכלל, המוסד לביטוח לאומי כפוף לסיווג ההכנסות כפי שהן מחוייבות במס הכנסה, תוך שנקבע כי הכנסות שנקבע להן שיעור מס מוגבל יהיו פטורות מדמי ביטוח לאומי.

גם המוסד לביטוח לאומי ראה את הדברים בצורה זו, ולראיה, בחוזר שהוציא המוסד לביטוח לאומי, ביום 13.05.2008 (חוזר כללי 52/08, חוזר ביטוח/1368), בעקבות שינוי החקיקה, הוא משווה, בטבלה שצורפה לחוזר, את המצב, טרום הוספת סעיף 373א', לזה שלאחר הוספת 373א' ואומר המוסד לביטוח לאומי בחוזר, בהתייחסותו למהות התיקון:

"התאמת מועד החיוב בדמי ביטוח למועד החיוב במס הכנסה".
"ההכנסה החייבת בדמי ביטוח הושוותה להכנסה החייבת במס הכנסה".

כפי שכתבתי במכתבי, התברר לנו כי, חרף כל האמור לעיל, המוסד לביטוח לאומי מבקש להתעלם מסיווג הכנסות החברה המשפחתית ולראותן כאילו כולן חייבות בדמי ביטוח לאומי, גם כאשר חלק מההכנסות הינן הכנסות החייבות בשיעור מס מוגבל כ-ריבית דיבידנד, רווח הון וכד'.

פרשנות זו, של המוסד לביטוח לאומי, אם מה שנמסר לנו הוא אכן נכון, סותרת את החוק ועומדת בניגוד גמור לרציונל שעומד מאחורי החקיקה, כמו גם להצגת הדברים כפי שהוצגו על ידי נציגי המוסד לביטוח לאומי עצמם.

כפי שהבחנו לא יעלה על הדעת, ולדעתנו הדבר גם חורג מסמכויות המוסד לביטוח לאומי, שהמוסד לביטוח לאומי יסווג את ההכנסה, לצורך חיוב דמי ביטוח, באופן שונה מזה שמש הכנסה מסווג את ההכנסה.

כידוע, מבחינת מס הכנסה, רואות רשויות המס את הכנסות החברה המשפחתית כאילו היו הן הכנסות היחיד, אליו משוייכות ההכנסות, תוך שהכנסות החברה המשפחתית, המועברות ליחיד ונרשמות על שמו, שומרות על צביון. כך הכנסות מעסק מחוייבות בשיעורי מס רגילים בעוד שהכנסות פסיביות מחוייבות בשיעורי המס המוגבלים, החלים על הכנסות אלו, כפי שנקבע בפקודת מס הכנסה ובאופן כזה שה"כ המס המשולם בגין הכנסות החברה, המשוייכות ליחיד, זהה לחלוטין לסה"כ המס שהיה משלם היחיד, על אותן הכנסות, לו לא היתה קיימת החברה והוא היה פועל כיחיד.

כך בדיוק צריך להיות גם החיוב בדמי ביטוח לאומי ולא יתכן מצב, כפי שאתם רוצים ליצור, ולפיו הכנסות מחברה משפחתית, המיוחסות ליחיד, יחוייבו בדמי ביטוח גבוהים יותר מאלו שבהם יחוייב יחיד המקבל הכנסות זרות ואינו פועל במסגרת חברה משפחתית.

פרשנות זו שלכם, גם אם היתה נכונה, ולדעתנו היא לא נכונה, גורמת לעיוות ולגביית דמי ביטוח גבוהים ולא מוצדקים ולסיכול מטרת ותכלית החקיקה ואני כבר לא מדבר על כך שבאופן זה אתם מנסים לגבות דמי ביטוח מהכנסות שאינן מזכות את מקבליהן בזכויות ביטוח!

את מכתבנו סיימנו בבקשה שתשקלו שוב את עמדתכם ותודיעונו דבר, כאשר היה ועמדתנו לא מקובלת עליכם אנחנו, מצידנו, מוכנים להיפגש עמכם ולהבהיר את עמדתנו ביתר פירוט, ככל שהדבר נדרש, ובמידת הצורך גם לקיים דיון ציבורי פתוח בנושא.

בהמשך למכתבנו אכן התקיימה פגישה במשרדכם, פגישה בה השתתפת, יחד עם בכירי משרדך, כאשר מטעמנו השתתפו בפגישה, לבד מהחתום מטה, גם רו"ח אורנה צח ורו"ח צבי פרידמן.

בפגישה חזרנו על עמדתנו ואף נתנו הסבר על הרציונל שעומד בבסיסה של חברה משפחתית שלפי סעיף 64א' לפקודת מס הכנסה:

סעיף 64 א' לפקודה מאפשר להתאגד כחברה בע"מ ויחד עם זאת להיות ממוסה במישור היחיד. מטרתו של הסעיף שחוקק בשנות ה-70 היה למנוע פירוקן של חברות בע"מ אשר שיעור המס לגביהן היה בזמנו גבוה משיעור המס שהיה חל על היחיד (כ-60% ללא מיסוי פרוגרסיבי...). ולכן חוקק הסעיף במטרה שעסקים משפחתיים ימשיכו להתאגד תחת חברה בע"מ ויחד עם זאת לצרכי מס ימוסו כיחיד.

במהלך השנים פסקי הדין, לרבות פסקי הדין של בית המשפט העליון נתנו את פרשנותם למהותה של החברה המשפחתית לגבי מהות ההכנסה שבידי החברה המשפחתית.

כך, למשל, בפס"ד נטע עצמון של בית המשפט המחוזי בירושלים (עמ"ה 12/94, 19/94) נידונה השאלה האם יחול הפטור ממס על הכנסה מהשכרת דירת מגורים החל על יחיד גם על חברה משפחתית שהכנסותיה מדמי שכירות יוחסו ליחיד- הנישום המייצג. בית המשפט קבע כי סעיף 64א' לפקודת מס הכנסה (הקובע את הסדרי המיסוי של חברה משפחתית) יוצר פיקציה משפטית, לפיה מיוחסות הכנסות החברה ליחיד, על כל המשתמע מכך. לכן, אישיות היחיד "מולבשת" על החברה. לאור האמור נדחתה עמדת פקיד השומה, ונקבע כי יש לתת לנישום המייצג פטור ממס בגין הכנסות החברה המשפחתית מדמי השכירות בשל השכרת הדירה שבבעלותה למגורים כאילו הוחזקה הדירה ישירות ע"י היחיד. (פס"ד זה של בית המשפט המחוזי אושרה גם ע"י בית המשפט העליון בע"א 2256/96- פורסם בתקליטור מיסים ועוד). בפסקי דין של בית המשפט העליון בעניין הלוי יהושוע (ע"א 896/90- פורסם במיסים ט/4) ובעניין פלזנשטיין (ע"א 306/88 פורסם במיסים ח/4) אומר בית המשפט העליון, בין היתר, את הדברים הבאים:

1. כב' הנשיא (בדימוס) מ. שמגר, מסכם את הרקע לחקיקת סעיף 64א' לפקודה ואלה דבריו:

"הרקע לקביעת המוסד המשפטי של "חברה משפחתית" בפקודה הוא ברצון להיטיב עם ציבור הנישומים על ידי יצירת פיקציה משפטית, לפיה רואים את הכנסתה החייבת של חברה כהכנסתו של יחיד, על כל המשתמע מכך" (ראה – ע"א 306/88, פלזנשטיין ואח' נ' פקיד השומה חיפה, פ"ד מה(3) 542, 546).

ובהמשך הדברים:

"...דמות המפתח במיסויה של החברה המשפחתית הוא הנישום, שהוא אותו בעל מניות אשר לפי סעיף 64א(א) לפקודה מייחסים לו את הכנסותיה והפסדיה של החברה. תכונותיו "המיסויית" האישיות של אותו נישום מולבשות על הכנסתה החייבת של החברה, ולפיהן מחושב שיעור המס בו מתחייבת החברה המשפחתית. המדובר איפה בחברה הנישומה כיחיד, שעטנז זה מעורר שורה של שאלות בענייני מיסים, אשר המכנה המשותף להן הוא ברירת הדין החל דין היחיד או דין החברה" (ע"א 306/88 הנ"ל, שם עמ' 547).

"לשון אחרת, לצרכי מס מוסר מסך ההתאגדות של חברה זו והיא מזוהה עם הנישום.... לדעתי, הרמת המסך פועלת "בשני הכיוונים". אחד, הכנסת החברה שומרת על אופייה בידי הנישום ומן הצד השני נהנה הנישום גם בכל הנוגע להכנסת החברה המיוחדת לו מכל הזיכויים האישיים והפטורים המגיעים לו אישית.... גישה עקבית מחייבת לדעתי לקבוע שהחברה נהנית גם מפטור אישי של הנישום. אינני רואה סיבה לצמצם את הזיהוי בין הנישום לחברה רק לעניין מדרגות המס, ולהפריד "בין הדבקים" בכל הנוגע לפטורים אישיים".

2. הנשיא שמגר בע"א 896/90:

"סעיף 64א קבע מטמורפוזה הנובעת מן הייחוס של הכנסות החברה ליחיד מוגדר שהוא חבר בה" (ראה שם, עמ' 6).

3. "סעיף 64א קבע מטמורפוזה הנובעת מן הייחוס של הכנסות החברה ליחיד מוגדר שהוא חבר בה. בע"א 306/88 קבעו כי הייחוס האמור של ההכנסה פועל, כפשוטו, באופן שיש בו כדי לחייב את היחיד אשר אליו הועברה ההכנסה בנטל הנובע מהיטל בתחום המיסים המוטל על היחיד....

ענה מבקשת המדינה לייחד את התוצאה של הוראות סעיף 64א להרחבת נטל המיסוי ולשלול זיקתו להטבה שעשויה להיות פועל יוצא מסעיף 64א. במה דברים אמורים: הרקע לקביעת המעמד המשפטי של "חברה משפחתית" בפקודה הוא הרצון להיטיב עם ציבור הנישומים על ידי יצירת פיקציה משפטית לפיה רואים את הכנסתה החייבת של החברה כהכנסתו של יחיד, על כל המשתמע מכך. (ע"א 306/88 שם, עמ' 546 מול האות ג') הערכה כמתואר של כוונת המחוקק שוללת את המסקנה לפיה מתמזגת ההכנסה של החברה עם הכנסת היחיד לצרכי הוספה על הסולם של החיוב במיסוי או לצרכי חישוב התחולה של היטלים נוספים; אולם כאשר מדובר על נקודות זכות שבים ומפרידים בין סוגי ההכנסות כדי לפרום את הפיקציה ולשוב למרכיבים הראשונים של ההכנסה. אכן אין לחברה הכנסה מיגיעה אישית כי היא תאגיד ולא יחיד. אולם ברגע שמתווספת הכנסת החברה להכנסת היחיד ומתמזגת עמה מכוח הפיקציה, גם משליכה אותה פיקציה על הרחבת היגיעה האישית של היחיד על הסכומים שעברו את המטמורפוזה מבחינת ייחוסם ונצטרפו להכנסת היחיד. משמע, הייחוס מכח החוק פועל הן לזכות והן לחובה, לפי תוצאתה המסתברת של העברת ההכנסה מכוח הפיקציה וכך יש לקבלה...."

לסיכום: העולה מפסקי דין הוא כי אישיות היחיד מולבשת על החברה. תכונותיו המיסויות האישיות של אותו נישום מולבשות על הכנסות החברה.

לפיכך, נקבע באותם פסקי דין שהיטל החל על הנישום באופן אישי יחול גם על הכנסות המועברות ליחיד מחברה משפחתית וכן הכנסה מיגיעה אישית של נכה שהופקה בחברה משפחתית תהיה זכאית לפטור ממס שלפי סעיף 59(5) לפקודה.

בנוסף, הסברנו בהמשך לשאלתכם, כי בעוד שלפני תיקון החקיקה היו דמי הביטוח משולמים בגין הדיבידנד נטו (לאחר ניכוי המס), הרי שכיום, בעקבות החקיקה משולמים דמי הביטוח על מלוא ההכנסה, שכן, ההכנסה ברוטו היא זו שנוקפת לבעל המניות ונחשבת כהכנסה החייבת בדמי ביטוח ולא ההכנסה נטו (לאחר תשלום המס בגין דיבידנד).

התרשמותנו, בסיום הפגישה, היתה כי הצלחנו לשכנע אתכם בצדקת טענותינו, וכי תפעלו בהתאם, ומכל מקום, הבטחתם לקיים דיון אצלכם בנושא ולהודיענו פורמלית את החלטתכם.

בינתיים חלפו מספר חודשים וטרם קיבלנו כל התייחסות רשמית מכם והמצב בשטח לא ברור.

לאור האמור לעיל, אבקשכם, כפי שגם הבטחתם, להודיענו במפורש מה עמדתכם בעקבות הפגישה שקיימנו וההבהרות שנתנו.

בכבוד רב,

עופר מנירב, רו"ח
יו"ר ועדת המיסים והקשר
עם רשויות המס

העתקים: פרופ' שלמה מור יוסף, המנהל הכללי של המוסד לביטוח לאומי
רו"ח דוד גולדברג, נשיא לשכת רו"ח
רו"ח אורנה צח, יו"ר ועדת הקשר עם המוסד לביטוח לאומי
חברי ראשות ועדת המיסים בלשכת רו"ח